

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๒๑๐๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

เรื่อง สิทธิของผู้บริโภคไว้ ป้องกันได้

ครูผู้สอน ครูศิริสิทธิ์ บุริศรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

สิทธิของผู้บริโภค รู้ไว้ ป้องกันได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายสิทธิพื้นฐานของผู้บริโภคทั้ง ๕ ประการ พร้อมยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องได้ถูกต้อง
๒. วิเคราะห์สถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค และเสนอแนวทางในการปกป้องสิทธิของตนเองได้อย่างมีเหตุผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

๓. ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิผู้บริโภค
และตั้งใจที่จะเป็นผู้บริโภคที่มีสติ รอบคอบ

สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

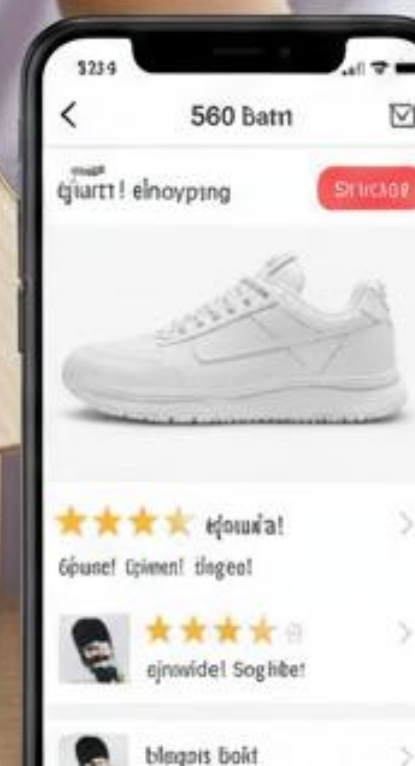
วิเคราะห์สถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิ
ของผู้บริโภค และเสนอแนวทางในการปกป้องสิทธิของตนเอง
ได้อย่างมีเหตุผล โดยตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิผู้บริโภค
และตั้งใจที่จะเป็นผู้บริโภคที่มีสติ รอบคอบ

สถานการณ์ที่ ๑

นักเรียนสั่งรองเท้าผ้าใบทางออนไลน์
ราคา ๕๖๐ บาท พร้อมรีวิวดีมาก
แต่พอของมาถึงกลับเป็นรองเท้าแตะ
พลาสติกเก่า ๆ แถมไม่ได้รับคืนของด้วย

คำถามชวนคิด

จากสถานการณ์ที่ ๑

หากนักเรียนเจอเหตุการณ์นี้
จะมีวิธีรับมือและป้องกันตัวเองอย่างไร
เพื่อไม่ให้โดนหลอกซ้ำ

สถานการณ์ที่ ๒

นักเรียนซื้อขนมจากร้านค้าใกล้โรงเรียน
แล้วพบว่า “หมดอายุไปตั้งแต่ ๓ เดือนก่อน”
แต่พอเอาไปบอกเจ้าของร้าน เขากลับบอกว่า
“จะอะไรมาก ก็กินได้อยู่”

คำถามชวนคิด

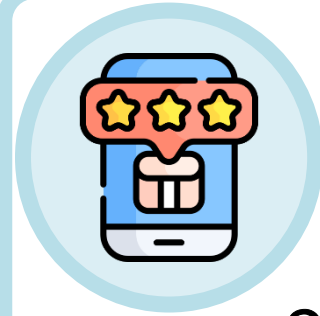
จากสถานการณ์ที่ ๒

นักเรียนจะจัดการขนมหมดอายุ
ที่ถูกยึดเยียดให้ และจะปกป้องคนอื่น
ไม่ให้เจอเหตุการณ์แบบเดียวกัน
ได้อย่างไร

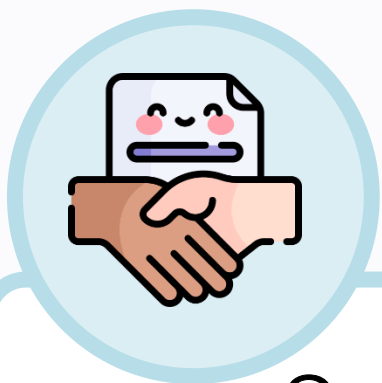

สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัย
จากการบริโภคสินค้าและบริการ

สิทธิที่จะได้รับอิสระ
ในการเลือกสินค้าและบริการ

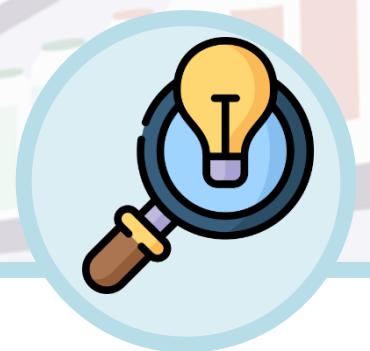
สิทธิผู้บริโภค ๕ ประการ

สิทธิที่จะได้รับ
ความเป็นธรรมจากสัญญา
หรือการทำสัญญา

สิทธิที่จะได้รับข่าวสาร
รวมทั้งคำพรรณาคุณภาพ
ที่ถูกต้องในสินค้าและบริการ

สิทธิที่จะได้รับ
การพิจารณาและ
ชดเชยความเสียหาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค

๑. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
มีหน้าที่ เป็นองค์กรที่ให้ความคุ้มครองผู้บริโภค
รับเรื่องราวร้องทุกข์ และให้ความเป็นธรรมและปลอดภัย
จากการซื้อสินค้าและบริการ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค

๒. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
กระทรวงสาธารณสุข เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่
ตรวจสอบความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์อาหารและยา
เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ วัตถุเสพติด วัตถุมีพิษ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค

๓. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
กระทรวงอุตสาหกรรม ทำหน้าที่กำหนด
และตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค

๔. กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

ทำหน้าที่กำหนด ตรวจสอบราคาสินค้า

การกักตุนสินค้า ไม่ติดป้ายราคา และมาตราชั่งตวงวัด

กรมการค้าภายใน
Department of Internal Trade

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค

๕. คณะอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัด
ศาลากลางจังหวัดทุกจังหวัดทั่วประเทศ
๖. สายด่วนคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ๑๑๖๖

แนวทางการปกป้องสิทธิผู้บริโภค

๑. ผู้บริโภคต้องใช้ความระมัดระวังในการเลือกซื้อสินค้าหรือใช้บริการ โดยให้ความสำคัญ และการโฆษณาสินค้าหรือบริการต่าง ๆ ควรตรวจสอบว่าฉลากระบุข้อความต่อไปนี้หรือไม่ เช่น ชื่อประเภท หรือชนิดของสินค้า, ชื่อหรือเครื่องหมายการค้าของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า,

แนวทางการปกป้องสิทธิผู้บริโภค

สถานที่ตั้งของผู้ผลิต ผู้ส่ง หรือผู้นำเข้า, แสดงขนาดปริมาณของ
สินค้า, แสดงวิธีใช้อย่างละเอียด, ข้อแนะนำในการใช้หรือห้ามใช้,
วันเดือนปีที่ผลิต หรือวันหมดอายุ และราคาสินค้า

แนวทางการปกป้องสิทธิผู้บริโภค

๒. เก็บรักษาพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่แสดงถึงการละเมิดสิทธิ เช่น ใบเสร็จรับเงิน, แผ่นพับ, ฉลาก, ความสกปรก, และสิ่งแปลกปลอมของสินค้า หลักฐานเหล่านี้สามารถนำไปประกอบการเรียกร้องสิทธิของตน เมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรม ถูกเอารัดเอาเปรียบหรือได้รับอันตราย

แนวทางการปกป้องสิทธิผู้บริโภค

๓. ร้องเรียนตามสิทธิของตน เมื่อผู้บริโภคถูกละเมิดสิทธิ
ไม่ได้รับความเป็นธรรมถูกเอาเปรียบ ได้รับอันตรายจาก
สินค้าและบริการ จะต้องดำเนินการฟ้องร้องหรือร้องเรียน
ให้ผู้ประกอบธุรกิจชดเชยความเสียหาย หรือสำนักงาน
คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

กิจกรรม

“สิทธิพื้นฐาน ๕ ประการ”

สิ่งที่นักเรียนจะได้รับ

๑. การวัดสถานการณ์
๒. การวัดสิทธิพื้นฐาน

คำอธิบายในการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูแจกสิ่งที่นักเรียนจะได้รับ ได้แก่ การ์ดสถานการณ์
และการ์ดสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยให้แต่ละกลุ่มวางเรียงบนโต๊ะ
ของกลุ่มตนเอง

คำอธิบายในการดำเนินกิจกรรม

๒. ให้นักเรียนจับคู่ “การ์ดสถานการณ์” กับ “สิทธิที่ถูกละเมิด” โดยสมาชิกในกลุ่มช่วยกันเลือกสิทธิให้ตรงกับสถานการณ์ วางคู่กันไว้ พร้อมเขียนอธิบายสั้น ๆ ว่า เพราะเหตุใด

กิจกรรม

“ฉันจะไม่ตกเป็นเหยื่อ”

คำอธิบายในการดำเนินกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง รู้ทันก่อนจะสาย
โดยให้วิเคราะห์ ๓ คำถาม ต่อ ๑ สถานการณ์ ดังนี้

๑.๑ สถานการณ์นี้เกี่ยวข้องกับสิทธิใดของผู้บริโภค

๑.๒ ถ้าเราเป็นผู้บริโภคในสถานการณ์นี้ เราจะทำอย่างไร

๑.๓ เราจะป้องกันไม่ให้เกิดเรื่องแบบนี้ได้อย่างไร

คำอธิบายในการดำเนินกิจกรรม

๒. ครูสุ่มเรียกนักเรียนบางกลุ่ม ให้ออกมานำเสนอ
หน้าชั้นเรียน กลุ่มละ ๑ สถานการณ์

ใบงานที่ ๒

เรื่อง รู้ทันก่อนจะสาย

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบงานที่ ๒ เรื่อง “รู้ทันก่อนจะสาย”

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง เศรษฐศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สิทธิของผู้บริโภค รู้ไว้ ป้องกันได้

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๒๑๐๓ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์ ระบุสิทธิที่เกี่ยวข้อง พร้อมคิดหาวิธีการป้องกันที่เหมาะสม

สถานการณ์ที่ ๑

“นุ่นเห็นโปรโมชันในแอปฯ ส่งอาหาร มีร้านอาหารแห่งหนึ่งโฆษณาว่า ฟรี ของ
แถมพิเศษ หากสั่งครบ ๒๐๐ บาท แต่พอสั่งเสร็จกลับไม่มีของแถมมาให้ และใน
รายละเอียดเมนูก็ไม่มีระบุอะไรเกี่ยวกับของแถมนั้นเลย”

๑. สถานการณ์นี้เกี่ยวข้องกับสิทธิใดของผู้บริโภค

.....
.....
.....

๒. ถ้าเราเป็นผู้บริโภคในสถานการณ์นี้ เราจะทำอะไร

.....
.....
.....

๓. เราจะป้องกันไม่ให้เกิดเรื่องแบบนี้ได้อย่างไร

.....
.....
.....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง รู้ทันก่อนจะสาย

คำชี้แจง : นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์ ระบุสิทธิที่เกี่ยวข้อง พร้อมคิดหาวิธีการป้องกันที่เหมาะสม

สถานการณ์ที่ ๑

“นุ่นเห็นโปรโมชันในแอปฯ ส่งอาหาร มีร้านอาหารแห่งหนึ่งโฆษณาว่า ฟรีของแถมพิเศษ หากสั่งครบ ๒๐๐ บาท แต่พอสั่งเสร็จกลับไม่มีของแถมมาให้ และในรายละเอียดเมนูก็ไม่มีระบุอะไรเกี่ยวกับของแถมนั้นเลย”

ใบงานที่ ๒ เรื่อง รู้ทันก่อนจะสาย

๑. สถานการณ์นี้เกี่ยวข้องกับสิทธิใดของผู้บริโภค

.....

.....

๒. ถ้าเราเป็นผู้บริโภคในสถานการณ์นี้ เราจะทำอย่างไร

.....

.....

๓. เราจะป้องกันไม่ให้เกิดเรื่องแบบนี้ได้อย่างไร

.....

.....

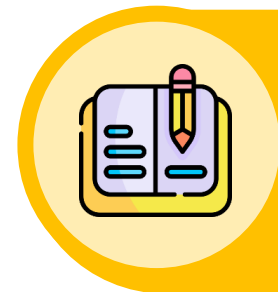

ใบงานที่ ๒ เรื่อง รู้ทันก่อนจะสาย

คำชี้แจง : นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์ ระบุสิทธิที่เกี่ยวข้อง พร้อมคิดหา
วิธีการป้องกันที่เหมาะสม

สถานการณ์ที่ ๒

“ก้นตั่วซื้อของเล่นจากตลาดนัดราคาถูก เป็นปิ่นพลาสติกขนาดใหญ่
หลังเล่นไม่นาน ตัวปิ่นแตกออกและมีเศษพลาสติกคมบาดมือจนเลือดออก
เขาดูแล้วพบว่าไม่มีฉลากหรือชื่อผู้ผลิตแปะไว้บนกล่องเลย”

ใบงานที่ ๒ เรื่อง รู้ทันก่อนจะสาย

๑. สถานการณ์นี้เกี่ยวข้องกับสิทธิใดของผู้บริโภค

.....

.....

๒. ถ้าเราเป็นผู้บริโภคในสถานการณ์นี้ เราจะทำอย่างไร

.....

.....

๓. เราจะป้องกันไม่ให้เกิดเรื่องแบบนี้ได้อย่างไร

.....

.....

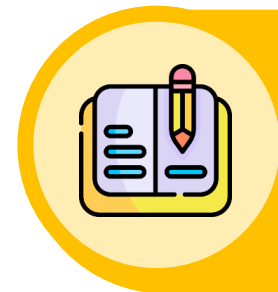

ใบงานที่ ๒ เรื่อง รู้ทันก่อนจะสาย

คำชี้แจง : นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์ ระบุสิทธิที่เกี่ยวข้อง พร้อมคิดหา
วิธีการป้องกันที่เหมาะสม

สถานการณ์ที่ ๓

“พิมพ์ไปซื้อเสื้อที่ร้านในห้าง อยากได้เสื้อราคาดพิเศษชิ้นเดียว แต่พนักงาน
บอกว่าต้องซื้อคู่กับกางเกงถึงจะได้ลดราคา ไม่สามารถเลือกซื้อแยกชิ้นเดียวได้”

ใบงานที่ ๒ เรื่อง รู้ทันก่อนจะสาย

๑. สถานการณ์นี้เกี่ยวข้องกับสิทธิใดของผู้บริโภค

.....

.....

๒. ถ้าเราเป็นผู้บริโภคในสถานการณ์นี้ เราจะทำอย่างไร

.....

.....

๓. เราจะป้องกันไม่ให้เกิดเรื่องแบบนี้ได้อย่างไร

.....

.....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง รู้ทันก่อนจะสาย

คำชี้แจง : นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์ ระบุสิทธิที่เกี่ยวข้อง พร้อมคิดหาวิธีการป้องกันที่เหมาะสม

สถานการณ์ที่ ๔

“เต้สั่งหุฟงไร้สายผ่านเว็บไซต์ แต่เมื่อของมาถึงกลับใช้ไม่ได้เลย
เต้แจ้งขอคืนสินค้าไปยังร้าน แต่ร้านตอบว่าต้องเสียค่าธรรมเนียมคืนของ ๑๐๐ บาท
เต้รู้สึกว่ามันยุติธรรม เพราะสินค้าเสียตั้งแต่แรก”

ใบงานที่ ๒ เรื่อง รู้ทันก่อนจะสาย

๑. สถานการณ์นี้เกี่ยวข้องกับสิทธิใดของผู้บริโภค

.....

.....

๒. ถ้าเราเป็นผู้บริโภคในสถานการณ์นี้ เราจะทำอย่างไร

.....

.....

๓. เราจะป้องกันไม่ให้เกิดเรื่องแบบนี้ได้อย่างไร

.....

.....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง รู้ทันก่อนจะสาย

คำชี้แจง : นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์ ระบุสิทธิที่เกี่ยวข้อง พร้อมคิดหาวิธีการป้องกันที่เหมาะสม

สถานการณ์ที่ ๕

“ข้าวฟ่างซื้อเครื่องเขียนจากร้านค้าในโรงเรียนแล้วพบว่าดินสอไม่มีไส้ กาวแห้งเปิดไม่ได้ เมื่อขอเปลี่ยนสินค้า พนักงานบอกว่า “ซื้อแล้วห้ามเปลี่ยน” และหันไปคุยกับคนอื่น ไม่สนใจฟังคำร้องเรียนของข้าวฟ่างเลย”

ใบงานที่ ๒ เรื่อง รู้ทันก่อนจะสาย

๑. สถานการณ์นี้เกี่ยวข้องกับสิทธิใดของผู้บริโภค

.....

.....

๒. ถ้าเราเป็นผู้บริโภคในสถานการณ์นี้ เราจะทำอย่างไร

.....

.....

๓. เราจะป้องกันไม่ให้เกิดเรื่องแบบนี้ได้อย่างไร

.....

.....

คำถาม

สรุปความรู้

จากที่เราเรียนกันมาในวันนี้
สิทธิของผู้บริโภคคืออะไรและมีอะไรบ้าง

คำถาม

สรุปความรู้

ทำไมการรู้เรื่องนี้ ถึงสำคัญกับชีวิตประจำวัน
ของเรามาก

คำถาม

สรุปความรู้

นักเรียนคิดว่า ถ้ามีเพื่อนหรือคนรู้จัก
เจอสถานการณ์ที่ถูกละเมิดสิทธิผู้บริโภค
เราจะสามารถช่วยเหลือเขาได้อย่างไรบ้าง

คำถาม

สรุปความรู้

หลังจากเรียนเรื่องนี้แล้ว

นักเรียนจะนำความรู้ไปปรับใช้ในการเป็นผู้บริโภค
ที่ดีในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

บทเรียนครั้งต่อไป

หลักเศรษฐกิจพอเพียง
กับการผลิตในท้องถิ่น

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๓ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

